

Fórum

INOTAI G. ANDRÁS

A műsorelosztók vételkörzetének magyarországi törvényi korlátozása az Európai Közösség elektronikus hírközlési szabályozásának tükrében - Béky Zoltán Balázs cikkének margójára*

I. Bevezetés

BÉKY ZOLTÁN BALÁZS (a szerző) „A műsorelosztók vételkörzetének törvényi korlátozása” című vitaindító cikkében kitér a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény (Rttv.) 115. §-a (4) bekezdésének (az egyharmados szabály), valamint az Európai Közösség (EK) elektronikus hírközlési tevékenységre vonatkozó szabályozásának viszonyára.

A szerző álláspontja szerint, az „[európai] közösségi hírközlési szabályozás egyáltalán nem érinti sem az uniós, sem pedig a tagállami szintű olyan intézkedéseket, amelyek például a médiapluralizmus védelme érdekében születnek, azaz amelyek a tartalomszabályozás területére esnek.” Ebből fakadóan – a szerző szerint – az egyharmados szabály, mint a tartalomszabályozás területére eső korlátozó rendelkezés, nem ütközik az EK hírközlési tevékenységre vonatkozó szabályozásának az elektronikus hírközlési hálózatok létrehozásának, bővítésének és/vagy rendelkezésre bocsátásának, illetve az elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtásának korlátozását tiltó rendelkezéseibe.

A jelen cikk célja az egyharmados szabálynak az EK elektronikus hírközlési tevékenységre vonatkozó szabályozásával (EK hírközlési szabályozás)¹ való összeegyeztethetőségének vizsgálata.

II. Fogalmi problematika

II.1. Műsorelosztás – műsorszolgáltatás: a Rttv. terminológiája

A szerzőnek az infrastrukturális és a tartalomszabályozás megkülönböztetésére vonatkozó

megállapításai felvetik a „műsorelosztás” fogalmi meghatározásának, illetve a „műsorelosztásnak” a „műsorszolgáltatáshoz” való viszonyának a kérdését.

Az Rttv. szerint műsorelosztás a műsorszolgáltató által előállított jelek egyidejű, változatlan továbbítása vezetékes (kábeles) hálózaton vagy nem műsorszóró rádiótávközlő rendszeren a műsorszolgáltató telephelyétől, illetőleg a műsorszétesztő hálózat végpontjától elkülönült szerkezet közbeiktatásával az arra jogosult felhasználó vevőkészülékéhez, a tíznél kevesebb vevőkészülék csatlakoztatására alkalmas hálózat segítségével történő jel továbbítás kivételével.²

Ezzel szemben műsorszolgáltatás esetén a műsorszolgáltató a nyilvánosság számára vételre szánt rádió-, illetve televízió-műsort előállítja, a műsorok sorozatát megszerkeszti, dönt arról, hogy a műsorban mely műsorok szerepeljenek, a műsort elektronikus jelek formájában megjeleníti és a felhasználó vevőkészülékéhez továbbítja, vagy más vállalkozással továbbítja bármely műsorszétesztő és műsorterjesztő rendszeren.³

Az egyharmados szabály a műsorelosztásra vonatkozik. Ennek értelmében azon a lakott területen, amelyen a műsorelosztó vállalkozás kábelhálózata kiépült és a terület lakosságának lehetősége van a hálózat gerincezetékéhez az adott lakott területen szokásos díj ellenében csatlakozást létesíteni⁴, kevesebb, mint az ország lakosságának egyharmada élhet, ennél nagyobb vételkörzettel a műsorelosztó vállalkozás nem rendelkezhet.⁵

II.2. Elektronikus hírközlő hálózat – elektronikus hírközlési szolgáltatás – tartalomszolgáltatás: az EK hírközlési szabályozás terminológiája

A Keretirányelv szerint az elektronikus hírközlő hálózat olyan átviteli rendszer, esetleg kapcsoló vagy útválasztó eszköz, valamint egyéb erőforrás, amely lehetővé teszi a vezetéken, rádióhullámon, optikai vagy egyéb elektromágneses úton történő jelátvitelt, beleértve a műholdas hálózatokat, a helyhez kötött (vonal- és csomagkapcsolt, beleértve az Internetet) és mobil földi

hálózatokat, az elektromos vezetékrendszeret, annyiban, amennyiben azokat jelek továbbítására használják, a rádióműsor- és televízióműsor-terjesztő hálózatokat, valamint a kábeltelevízió-hálózatokat, a továbbított információ típusra tekintet nélkül.⁶

Ugyancsak a Keretirányelv fogalom-meghatározása szerint az elektronikus hírközlési szolgáltatás olyan, általában díjazás ellenében nyújtott szolgáltatás, amely teljes egészében vagy nagyrészt elektronikus hírközlő hálózaton történő jelátvitelből áll, beleértve a műsorterjesztő hálózatokon nyújtott távközlési szolgáltatásokat és átviteli szolgáltatásokat, de nem foglalja magában az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások segítségével történő tartalomszolgáltatást, illetve az ilyen tartalom felett szerkesztői ellenőrzést biztosító szolgáltatásokat.

A Verseny irányelv világossá teszi, hogy a rádió- és televízióműsorok átvitelét és terjesztését elektronikus hírközlési szolgáltatásként kell elismerni, az ilyen átvitelhez és terjesztéshez használt hálózatokat pedig hasonlóképpen elektronikus hírközlő hálózatként kell elismerni.

A szerző az Európai Bizottság Verseny Főigazgatóságának munkatársa.

Azt maga az Engedélyezési irányelv is elismeri, hogy ugyanaz a vállalkozás, például egy kábelüzemeltető, kínálhat mind elektronikus hírközlési szolgáltatást – például televízió-jel-átvitelt –, mind pedig az Engedélyezési irányelv hatálya alá nem tartozó szolgáltatást – például rádióműsor- vagy televízióműsortartalomszolgáltatási ajánlat piaci értékesítését.⁷ Ugyanakkor a Verseny irányelv világossá teszi, hogy a rádió- és televízióműsorok átvitelét és terjesztését elektronikus hírközlési szolgáltatásként kell elismerni, az ilyen átvitelhez és terjesztéshez használt hálózatokat pedig hasonlóképpen elektronikus hírközlő hálózatként kell elismerni.⁸

II.3. Terminológiai egyeztetés és következtetések

Az Rttv. definíciós rendszeréből nem következik, hogy az egyharmados szabály – ahogy a szerző írja - „egyértelműen és kizárólagosan tiszta tartalomszabályozási normának minősül”, hiszen az elsősorban a műsorszolgáltató által előállított jelek *továbbításának* tevékenységét korlátozza, még abban az esetben is, ha a rendelkezés mögött (még explicit utalás hiányában is) sejthető a tartalomszabályozási jogalkotói cél.

Ugyanakkor az Rttv. által korlátozott műsorelosztási tevékenység az EK hírközlési szabályozása értelmében minden kétséget kizáróan *elektronikus hírközlési szolgáltatásnak* minősül. Ez még abban az esetben is igaz, ha a műsorelosztási tevékenység részének tekintjük a programcsomagok összeállításával járó korlátozott szintű szerkesztői ellenőrzést, hiszen ettől még az Rttv. szerinti műsorelosztás „nagyreszt elektronikus hírközlő hálózaton történő jelátvitelből” áll, és elsősorban „a műsorterjesztő hálózatokon nyújtott átviteli szolgáltatásnak” minősül.

III. Összeegyeztethetőség

III.1. Az EK hírközlési szabályozásának általános szabályai

Az Engedélyezési irányelv általános szabálya szerint a tagállamok kötelesek biztosítani az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtásának szabadságát, az Engedélyezési irányelvben foglalt feltételekre is figyelemmel, és a tagállamok nem akadályozhatnak meg egy vállalkozást elektronikus hírközlő hálózatok vagy elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtásában.⁹

A szerző helyesen idézi az EK hírközlési szabályozásának az elektronikus hírközlési hálózatok korlátozásától mentes létesítésére és az elektronikus hírközlési szolgáltatások

korlátozásoktól mentes nyújtásra vonatkozó, a fenti általános szabályból következő alapelvét, amely szerint:

„A tagállamok gondoskodnak arról, hogy – a 2002/19/EK, a 2002/20/EK, a 2002/21/EK és a 2002/22/EK irányelv rendelkezéseinek sérelme nélkül – az elektronikus hírközlési szolgáltatásoknak az elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtói által létesített elektronikus hírközlési hálózatokon keresztül, illetve a harmadik személy által rendelkezésre bocsátott infrastruktúrán keresztül, illetve hálózatok, egyéb eszközök vagy telephelyek közös használata útján történő nyújtására vonatkozóan semmilyen korlátozás bevezetésére, illetve fenntartására ne kerüljön sor.”¹⁰

A fenti általános szabályokból a műsorelosztók tevékenységének szabályozására nézve következik egyrészt, hogy „a tagállamok nem korlátozhatják az üzemeltetők kábelhálózat létrehozására, bővítésére és/vagy rendelkezésre bocsátására vonatkozó jogát azzal az indokkal, hogy az adott hálózatot rádió- vagy televízióműsorok terjesztésére lehetne használni.”¹¹

Másrészt, eltérően a szerző álláspontjától, az EK hírközlési szabályozás főszabályként nem kizárólag a műsorelosztói infrastruktúra létesítésének korlátozását tiltja, de az azon keresztül nyújtott műsorelosztói tevékenység, mint elektronikus hírközlési szolgáltatás korlátozását is.

Mindebből az következik, hogy az egyharmados szabály *prima facie* két szempontból is az EK hírközlési szabályozásának általános rendelkezésébe ütközik. Egyrészt, a műsorelosztó, mint elektronikus hírközlési szolgáltató vételkörzetének korlátozásával – habár *de jure* nem tiltja, azonban – *de facto* korlátozza az elektronikus hírközlési hálózatok létesítését, illetve nyújtását, mivel valószínűtlen, hogy egy gazdaságilag racionális vállalkozás olyan (műsorelosztó) elektronikus hírközlési hálózatot építene ki, amelyen nem lesz jogosult műsorelosztó elektronikus hírközlési szolgáltatásokat nyújtani, amelyek egyébként jelentős mértékben hozzájárulnának a hálózatépítés költségeinek fedezéséhez. Másrészt, még abban az esetben is, ha elfogadjuk, hogy az egyharmados szabály nem korlátozza elektronikus hírközlési hálózat építését, mindenképpen korlátozza az elektronikus hírközlési szolgáltatás nyújtását, mivel a fentiekből következik, hogy az Rttv. szerint meghatározott (és korlátozott) műsorelosztási tevékenység az EK hírközlési szabályozása szerint elektronikus hírközlési szolgáltatásnak minősül.

III.2. Kivételek: korlátozási lehetőség

Az EK hírközlési szabályozásának az elektronikus hírközlési hálózatok korlátozásoktól mentes létesítésére és az elektronikus hírközlési szolgáltatások korlátozásoktól mentes nyújtásra vonatkozó, a fenti általános szabályból következő alapelv alól ugyanakkor több kivétel van, amelyek közül egyesekre a szerző is hivatkozik.

III.2.1. A „tartalomszolgáltatási” kivétel

Az Engedélyezési irányelv szerint „[a kábelelosztó vállalkozásra] – tartalomszolgáltatóként vagy elosztóként végzett tevékenységeivel kapcsolatban – az ezen irányelv rendelkezéseitől eltérő rendelkezéseknek megfelelően és az

ezen irányelv mellékletében megállapított feltételjegyzék sérelme nélkül, további kötelezettségek róhatók.”

Eltételezve a fordítás pontatlanságától (az angol *distributor*, a francia *distributeur* és a német *Vermittler* helyes fordítása ebben a kontextusban in-

kább „forgalmazó” lenne, és helyes fordítás esetén elkerülhető lenne a Rttv. szerinti „műsorelosztó” fogalmával kapcsolatos – egyébként megalapozatlan – áthallás), az idézett rendelkezés pusztán azt teszi világossá, hogy amennyiben egy kábelelosztó vállalkozás vertikális integráció révén műsorszolgáltatási tevékenységet is végez, akkor ezen utóbbi tevékenységével kapcsolatban kötelezettségeket lehet megállapítani. Tehát az az üzleti gyakorlat, amely szerint egyes magyarországi kábelelosztók egyszerre végeznek forgalmazási és elosztási tevékenységet, nem befolyásolja azt a tényt, hogy a tartalomszolgáltatási kivétel kizárólag a forgalmazási, mint műsorszolgáltatási tevékenységre vonatkozik.

Mivel a fenti fogalmi elhatárolásból és az EK hírközlési szabályozásából egyaránt következik, hogy az egyharmados szabály valójában nem a műsorelosztó tartalomszolgáltatóként, hanem kifejezetten műsorelosztóként végzett tevékenységével kapcsolatban állapít meg kötelezettséget, a tartalomszolgáltatási kivétel nem alkalmazható.

III.2.2. A „must carry” kivétel

A tartalomszolgáltatási kivételtől eltérően a külön nevesített „*must carry*” kivétel a kábelelosztó műsorelosztói tevékenységével kapcsolatosan engedélyez korlátozást, amikor

Az EK hírközlési szabályozás főszabályként nem kizárólag a műsorelosztói infrastruktúra létesítésének korlátozását tiltja, de az azon keresztül nyújtott műsorelosztói tevékenység, mint elektronikus hírközlési szolgáltatás korlátozását is.

úgy fogalmaz, hogy „[a] tagállamok meghatározott rádióműsor- és televízióműsor-terjesztő szolgáltatások továbbítására vonatkozó, ésszerű továbbítási kötelezettségeket írhatnak elő a joghatóságuk alá tartozó, a nyilvánosság számára rádió- vagy televízióműsorok szétosztására szolgáló elektronikus hírközlő hálózatokat szolgáltató vállalkozások számára, abban az esetben, ha az ilyen hálózatok végfelhasználóinak jelentős hányada e hálózatokat használja a rádió- és televízióműsorok vételének fő eszközeként. Ilyen kötelezettségek csak abban az esetben írhatók elő, ha ezek egyértelműen meghatározott közérdekű célok eléréséhez szükségesek, továbbá arányosak és átláthatók. A kötelezettségeket rendszeresen felül kell vizsgálni.”

Habár a „*must carry*” kivétel alkalmas lehet arra, hogy az abban foglalt feltételek teljesülése esetén az EK hírközlési szabályozásával összeegyeztethetővé tegye a Rttv. 117. és 118. §-ában foglalt „*must carry*” szabályokat, ez a kivételi lehetőség az egyharmados szabály összeegyeztethetőségét önmagában nem befolyásolja.

III.2.3. A határok nélküli televíziózásról szóló irányelv

A Verseny irányelv az általános szabály alól szintén kivételt enged, amikor úgy fogalmaz, hogy „[az általános szabály] nem sérti azokat a különös szabályokat, amelyeket a tagállamok a közösségi joggal összhangban, és különösen a 97/36/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvél módosított, a tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási intézkedésekben megállapított, televíziós műsorszolgáltató tevékenységre vonatkozó egyes rendelkezéseinek összehangolásáról szóló, 1989. október 3-i 89/552/EGK tanácsi irányelvvél összhangban, a nagyközönségnek szánt audiovizuális műsorok szétosztásának szabályozása tárgyában fogadtak el.”¹²

A hivatkozott irányelv (*a határok nélküli televíziózásról szóló irányelv*) elsődleges célkitűzése az Európai Unión belüli, országhatárokon túlra történő televíziós műsorszolgáltatás szabadságának biztosítása. Ennek megfelelően előírja, hogy a tagállamok biztosítják a más tagállamokból származó televíziós adások vételének szabadságát, és nem korlátozzák azok továbbközvetítését területükön olyan okoknál fogva, amelyek az ezen irányelv által összehangolt területekre tartoznak.¹³

Az irányelv mindezek mellett lehetővé teszi, sőt bizonyos esetekben kifejezetten előírja

a tagállamok számára, hogy a televíziós műsorszolgáltatókra nézve korlátozásokat vezessenek be. Ilyen rendelkezés például az európai műveknek az adásidőben elfoglalt minimális részére vonatkozó vagy a különleges jelentőségű események közvetítésével kapcsolatos előírás.

Ugyanakkor a lehetséges, illetve kötelező tagállami szabályozás címzettje minden esetben a műsorszolgáltató, amely az irányelv fogalma szerint az a természetes vagy jogi személy, akinek szerkesztői felelősségi körébe tartozik a televíziós műsorok műsorszámainak összeállítása.¹⁴ Mindebből következően a határok nélküli televíziózásról szóló irányelv szabályozási tárgya a műsorszolgáltatás, így tehát az egyharmados szabály nem igazolható az irányelv rendelkezéseivel.

III.2.4. A Római Szerződés 46. cikkének (1) bekezdése

Az Engedélyezési irányelv az általános szabály alól kivételt enged, amikor úgy fogalmaz, hogy „a tagállamok nem akadályozhatnak meg egy vállalkozást elektronikus hírközlő hálózatok vagy elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtásában, kivéve, ha ez a Szerződés 46. cikkének (1) bekezdésében meghatározott okokból szükséges”.¹⁵

A Szerződés 43. cikke értelmében egy tagállam nem korlátozhatja egy más tagállamban bejegyzett vállalkozást abban, hogy területén önálló vállalkozás alapításán keresztül, állandó jelleggel gazdasági tevékenységet folytasson (*a letelepedés szabadsága*). A korlátozás fogalma nem kizárólag a valamilyen tevékenység végzésének teljes tilalmát jelenti, hanem ide tartozik minden olyan rendelkezés, amely egyszerűen kevésbé vonzóvá teszi a Szerződés által garantált alapvető szabadságjogok gyakorlását.¹⁶ A Szerződés 46. cikkének (1) bekezdése ugyanakkor lehetővé teszi, hogy a tagállamok közrendi, közbiztonsági vagy közegészségügyi okból korlátozzák a letelepedés szabadságát.¹⁷

Az egyharmados szabály korlátozza a letelepedés szabadságát, mivel egy más tagállamban bejegyzett vállalkozást korlátoz abban, hogy önálló vállalkozás alapításán keresztül Magyarországon egy meghatározott vételkörzeten kívül műsorelosztási tevékenységet végezzen.

Habár a korlátozás megállapításának szempontjából nem lényeges az a tény, hogy az egyharmados szabály a Magyarországon bejegyzett vállalkozásokra nézve is hasonló

korlátozást alkalmaz,¹⁸ a kivételek alkalmazása szempontjából ennek mégis van jelentősége.

Amennyiben ugyanis a letelepedés szabadságát korlátozó nemzeti rendelkezés megkülönböztetést alkalmaz az adott tagállamban és egy másik tagállamban bejegyzett vállalkozás között, kizárólag a Szerződés 46. cikkének (1) bekezdésében foglalt okokra hivatkozással indokolható. Ugyanakkor ebben az összefüggésben az Európai Bíróság kimondta, hogy ezen okok között nem szerepelhetnek kulturális megfontolások,¹⁹ így amennyiben az egyharmados szabály megkülönböztető jellegű lenne, azt nem lehetne igazolni a tájékoztatási monopóliumok kialakulásának megakadályozásának céljával, mint kulturális céllal.

Amennyiben azonban a nemzeti rendelkezések, amelyek akadályozzák a Szerződés által garantált alapvető szabadságjogok gyakorlását megkülönböztetéstől mentesen alkalmazandóak, összeegyeztethetők az EK joggal, amennyiben i) a közérdekből fakadó kötelező előírások igazolják ezeket, ii) alkalmasak az általuk elérni kívánt cél megvalósítására és iii) nem mennek túl azon a mértéken, amely az elérni kívánt cél megvalósításához szükséges.²⁰ Látható tehát, hogy megkülönböztetéstől mentesen alkalmazott korlátozások esetén elvileg az érintett tagállam a Szerződés 46. cikkének (1) bekezdésében foglalt okoknál tágabb körből („közérdekből fakadó kötelező előírások”) meríthet igazolást, amennyiben a másik két feltétel (alkalmasság és arányosság) teljesül. Így például az Európai Bíróság elfogadta, hogy a kulturális megfontolások, mint például a véleménynyilvánítás szabadságához kapcsolódó pluralizmus fenntartása, elvileg minősülhet a korlátozás alól kivételt engedő közérdeknek.²¹

Habár az egyharmados szabály megkülönböztetéstől mentesen alkalmazandó, sőt valószínűsíthető, hogy közvetett megkülönböztetésre sem kerül sor (a gyakorlatban sem sújtja nagyobb mértékben egy másik tagállamban bejegyzett műsorelosztót), valamint – még az Rttv. explicit rendelkezése hiányában is – elfogadható, hogy azt a tájékoztatási monopóliumok kialakulásának megakadályozása, mint közérdek igazolja, kétséges, hogy az egyharmados szabály alkalmas-e az elérni kívánt cél megvalósítására és nem megy-e túl az elérni kívánt cél megvalósításához szükséges mértéken.

Az utóbbi két (alkalmassági, illetve arányossági) feltétel teljesülésére vonatkozó európai bírósági gyakorlatból a következő főbb – az egyharmados szabály vonatkozásában releváns – alapelvek vezethetők le:

- egy rendelkezés nem alkalmas az általa elérni kívánt cél megvalósítására, ha pusztán a megkettőzi az ugyanazon tagállamban már más eljárás keretei között lefolytatott ellenőrzést;²²

- egy rendelkezés túl megy az elérni kívánt cél megvalósításához szükséges mértéken, amennyiben léteznek kevésbé korlátozó, az alapvető szabadságokkal kisebb mértékben ütköző rendelkezések;²³

POLYÁK GÁBOR „Céltalan eszköz” című cikkében számos példával szolgált arra nézve, hogy a magyarországi szabályozás az egyharmados szabály nélkül is megfelelő eszközöket tartalmaz a tájékoztatási monopóliumok kialakulásának megakadályozása érdeké-

ben, illetve hogy ezen cél megvalósításához léteznek a letelepedés szabadságát az egyharmados szabálynál kisebb mértékben korlátozó rendelkezések. Ebből fakadóan – hivatkozva POLYÁK GÁBOR megállapításaira – nem valószínű, hogy teljesül az alkalmassági és az arányossági feltétel, és hogy az egyharmados szabály a közérdekből fakadó kötelező előírásokra való

hivatkozással igazolható lenne.

IV. Konklúzió

Az Rttv. egyharmados szabálya által korlátozott műsorelosztási tevékenység az EK hírközlési szabályozása értelmében elektronikus hírközlési szolgáltatásnak minősül, és így az

EK hírközlési szabályozásának alapelve alá esik, amely szerint a tagállamok nem akadályozhatják meg egy vállalkozást elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtásában.

Habár az alapelv alól az EK hírközlési szabályozása több kivételt is enged, az egyharmados szabályra ezek közül semelyik sem vonatkozik, mivel i) az egyharmados szabály nem a műsorelosztó tartalomszolgáltatóként végzett tevékenységével kapcsolatban állapít meg kötelezettséget, ii) a határok nélküli televíziózásról szóló irányelv szabályozási tárgya a műsorszolgáltatás és nem a műsorelosztás valamint iii) nem valószínű, hogy az egyharmados szabály alkalmas az elérni kívánt cél megvalósítására és hogy nem megy túl az elérni kívánt cél megvalósításához szükséges mértéken, ahogyan azt a közérdekből fakadó kötelező előírásokra való hivatkozás megköveteli.

Jegyzetek

* A cikkben megfogalmazottak a szerző személyes nézetei, amelyek nem feltétlenül tükrözik a szerzőt foglalkoztató intézmény hivatalos álláspontját.

¹ A jelen cikk vonatkozásában az „EK hírközlési szabályozás” fogalom magában foglalja az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozását, azaz az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet (*Keretirányelv*), az elektronikus hírközlő hálózatok és az elektronikus hírközlési szolgáltatások engedélyezéséről szóló, 2002. március 7-i 2002/20/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet (*Engedélyezési irányelv*), az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és kapcsolódó eszközökhöz való hozzáférésről, valamint azok összekapcsolásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/19/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet (*Hozzáférési irányelv*), az egyetemes szolgáltatásról, valamint az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz kapcsolódó felhasználói jogokról szóló, 2002. március 7-i 2002/22/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvből (*Egyetemes szolgáltatási irányelv*), és a távközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről és a magánélet védelméről szóló, 1997. december 15-i 97/66/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet (az öt irányelv együttesen a *Keretszabályozás*), valamint az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások piacain belüli versenyről szóló, 2002. szeptember 16-i 2002/77/EK bizottsági irányelvet (*Verseny irányelv*).

² Rttv. 2. § 26.

³ Rttv. 2. § 30-31.

⁴ A gerinchálózathoz csatlakozás fogalmilag problematikus ugyan, azonban a jelen cikk ezzel nem kíván foglalkozni.

⁵ Rttv. 2. § 15., 47.b), és 115. § (4).

⁶ Keretirányelv, 2. cikk, a) pont.

⁷ Engedélyezési irányelv, 20. preambulumbekkezdés. Erre a lehetséges üzleti modellre utal az Rttv. is, amikor a műsorszolgáltatás fogalmának meghatározásánál egyaránt említi a downstream irányban vertikálisan integrált – tehát műsorterjesztést (pl. műsorelosztást) is végző – műsorszolgáltatót (aki „a műsort elektronikus jelek formájában megjeleníti és a felhasználó vevőkészülékéhez továbbítja”), és a downstream irányban vertikálisan nem integrált műsorszolgáltatót („vagy más vállalkozással továbbítja”).

⁸ Verseny irányelv, 7. preambulumbekkezdés.

⁹ Engedélyezési irányelv, 3. cikk (1) bekezdés.

¹⁰ Verseny irányelv, 2. cikk (3) bekezdés.

¹¹ Verseny irányelv, 8. preambulumbekkezdés.

¹² Verseny irányelv, 8. preambulumbekkezdés.

¹³ Határok nélküli televíziózásról szóló irányelv, 2a. cikk (1) bekezdés.

¹⁴ Határok nélküli televíziózásról szóló irányelv, 1. cikk (b) pont.

¹⁵ Engedélyezési irányelv, 3. cikk (1) bekezdés. Kiemelés a szerzőtől. A továbbiakban *Szerződés* alatt a Római Szerződés értendő.

¹⁶ A *Gebhard C-55/94.* sz. ügyben 1995. november 30-án hozott ítélet (EBHT 1995. I-4165. o.).

¹⁷ Tulajdonképpen a letelepedés (vagy a Szerződés 49. cikkében megfogalmazott szolgáltatásnyújtás) szabadságának egyik kifejezetten engedélyezett korlátozásának tekinthető a már fenn említett must carry szabály. Az Egyetemes szolgáltatási irányelv 43. preambulumbekkezdésében kifejezett utalást találunk arra, hogy a must carry kötelezettségek megállapítására „jogos közrendi megfontolások alapján” kerülhet sor, amely azt jelzi, hogy a közösségi jogalkotó a Szerződés 46. cikkének (1) bekezdésének általános kivételi szabályait konkretizálta.

¹⁸ A letelepedés szabadságát korlátozó – egyébként nem megkülönböztető jellegű – tagállami rendelkezések EK joggal való összeegyeztethetlenségéről lásd például a *Stanton 143/87.* sz. ügyben 1988. július 7-én hozott ítéletet (EBHT 1988. 3877. o.).

¹⁹ A *Distribuidores Cinematográficos C-17/92.* sz. ügyben 1993. május 4-én hozott ítélet (EBHT 1993. I-2239. o.).

²⁰ A *Gebhard C-55/94.* sz. ügyben 1995. november 30-án hozott ítélet (EBHT 1995. I-4165. o.).

²¹ A *Mediawet II C-353/89.* sz. ügyben 1991. július 25-én hozott ítélet (EBHT 1991. I-4069. o.).

²² A *Canal Satélite Digital C-390/99.* sz. ügyben 2002. január 22-én hozott ítélet (EBHT 2002. I-607. o.).

²³ A *Centros C-212/97.* sz. ügyben 1999. március 9-én hozott ítélet (EBHT 1999. I-1459. o.).